

chiar dacă nu toate rolurile au beneficiat de interpretări pe măsură. Regizoarea s-a dovedit fidelă intențiilor urmărite de autor în scrierile sale dramatice: de a produce colocvii „despre lucrurile pentru care trăim și murim”. Într-o parcurgere atentă a binecunoscutei întâmplări din **Noaptea iguanei**, ea s-a concentrat asupra zonelor nevăzute ale sufletului omenesc, zone bănuite de demoni interiori. Lectura scenică, sensibilă la dominantele lirice și la nefericirile care se întretaie în piesa lui Tennessee Williams, a căutat să explice ratarea și tristețile omului singur înconjurat de singurătățile altor oameni prin starea de criză morală generalizată; ușile par închise, pentru acești solitari, în toate direcțiile. Și atunci ei trăiesc mai mult din închipuirii decât din realități. O rază de speranță pare a fi adusă, pentru nonconformistul reverend Shannon, de Hannah Jelkes, cea care-l poartă pe bătrânul ei bunic, Nonno, poetul revolut, cum își cară melcul cochilia; între fanata lui poveste de iubire cu Maxine Faulk și geana de înseninare anunțată de Hannah, iguanei, adică libertății interioare capturate și ținute prizonieră pentru o iminentă sacrificare, i se mai oferă o șansă. Viitorul e însă cum nu se poate mai incert, rămânând astfel și după încheierea poveștii. Regizoarea lasă fiecăruia dintre privitori dreptul de a și-l imagina după voință. Interpretii au acceptat cu vădită disponibilitate propunerea lecturii regizorale și, într-un decor care subliniază prin stridente suspect-opti-

miste spaimele și prăbușirile interioare, au căutat să transforme propunerea în act artistic. Se cuvin reținute, sub acest aspect, trei reușite care stau dincolo de orice îndoială. Marcel Anghel, în Reverendul Shannon, semnează, credem noi, cea mai deplină izbândă personală înregistrată în 20 de ani de profesiune, toți petrecuți la Teatrul „Victor Ion Popa”, timp în care a purtat pe această scenă 70 de roluri. Controlându-și cu acribie temperamentul vulcanic, generator, în alte împrejurări, de excese vocale sau gestice, Marcel Anghel conferă personajului său o tragică balansare între nevoia de tandrețe și de împlinire firească a rosturilor vieții și tenebrele interioare, care-l îndeamnă către abandon și neființă. Actorul surprinde și încântă prin știința de a conferi măsură și echilibru, adică valoare, rostirii, mișcării, tăcerii împovărate de gânduri. În Nonno, am întâlnit un actor renăscut cumva miraculos, după ce, o vreme, părea să se fi retras, ca ambiție profesională, într-un anonim protector, un actor care și-a construit rolul dintr-o multitudine de nuanțe grăitoare - Virgil Leahu; nimic șarjat, nimic de prisos în această târzie imagine a unor vremi și a unor oameni care mai credeau, încă, în magia verbului poetic și care s-au cantonat definitiv între umbre. Cea de a treia evoluție fără cusur aparține actriței Eudoxia Volbea, într-un rol de aparent plan secund, transformat în generator și suport central al atmosferei întregului - Judith Felloves. Precipitându-și neconținut in-

trările, ieșirile, lamentațiile, reproșurile, uimirile candidе sau viclene, instalându-și personajul într-o vesel-întristătoare stare de ridicol pretențios, revendicând solemn derizoriul, personajul împlinit de Eudoxia Volbea devine însăși emblema degringoladei sub semnul căreia se mișcă existențele din **Noaptea iguanei**.

Insuficient decantat, sub raportul delimitării propriilor înfrângeri și speranțe, a fost, la premieră, personajul Maxine Faulk, interpretat de Lily Popa Alexiu, după cum erorile de ritm, atât în rostire cât și în mișcare, au diminuat impactul intelectual și emoțional transmis sălii de Hannah Jelkes, rol încredințat puțin experimentatei Ozana Ciubotaru Costin. Dacă soluția care recomandă trecerea aiurit-săltăreață prin scenă a celor doi flăcăi *factotum* - Pedro și Pancho (Ionuț Gânuș și Sorin Ghiorghe) - trebuie reproșată regiei, prezența constant incoloră a junei Charlotte Godall (Oana Tofan) aparține, fără dubii, actriței.

Semnificativă pentru climatul de înțelegere din teatrul bârlădean ni s-a părut participarea la spectacol, prin apariția lor devălmășită în Alaiul fetelor bătrâne, a unor actrițe pe a căror fișă de creație se înscriu destule roluri importante sau care fac parte din „noul val” bine cotate ca potențial interpretativ. Ne gândim în primul rând la Dana Tomiță, de al cărei nume se leagă multe dintre succesele Teatrului „Victor Ion Popa”.

Constantin Paiu

Sorin Oros și
Ortansa
Codreanu în
Cafeaua...

Un posibil coupé

QUO VADIS HOMO SAPIENS?, spectacol-coupé ● TEATRUL DE NORD din SATU MARE ● Data reprezentației: 21 octombrie 2001 ● CAFEUA DOMNULUI MINISTRU de Horia Gârbea ● Regia: Carol Erdős ● Scenografia: Alexandru Radu ● În distribuție: Sorin Oros, Ortansa Codreanu, Paula Chirilă ● VORBEȘTE-MI CA PLOAIA ȘI LASĂ-MĂ SĂ TE ASCULT de Tennessee Williams ● Regia: Bessenyei István ● Scenografia: Alexandru Radu ● În distribuție: Ortansa Codreanu, Sorin Oros.

Mi se pare nițeluş cam pretențios titlul *Quo vadis homo sapiens?* pentru spectacolul-coupé de la Sala Studio a Teatrului de Nord, în alcătuirea căruia intră o comedie modică semnată de Horia Gârbea și o piesă de

rangul al doilea aparținându-i lui Tennessee Williams. Între *Cafeaua domnului ministru* și *Vorbește-mi ca ploaia și lasă-mă să te ascult* sunt diferențe tematice și stilistice pe care nici măcar o speculație argumentativă de tipul „amândouă vorbesc

despre condiția umană” nu le poate estompa. Prima e o comedie cu accente polemice, cu replici uneori de o aciditate fățișă, alteori parcă rupte dintr-un scheci de televiziune; a doua e, cum citim în caietul-program, „strigătul unui prizonier către altul din celulă în singurătatea la care fiecare este condamnat toată viața”. În **Cafeaua domnului ministru**, Horia Gârbea își propune să atace mai tot ce e rău în societatea românească de azi, parafrazând în bună măsură caricatura publicistică, dar și pe cea revuistică și izbutind să spună într-o piesă într-un act ceea ce Stela și Arșinel, ori Nae Lăzărescu și Vasile Muraru zic în vreo zece cuplete. A pune însă piesa lui Horia Gârbea în relație cu atacurile teroriste anti-americane, așa cum fac realizatorii spectacolului într-un text publicat în caietul-program, este, iarăși, cam prea mult. (După cum sunt cam prea multe și greșelile de tipar din respectivul caiet de sală...) În **Vorbește-mi**

ca ploaia și lasă-mă să te ascult ni se înfățișează o varietate de stări sufletești generate de ratare, frustrare, singurătate – teme cehoviene pe care dramaturgul american le-a transplatat nu fără succes în scrierile sale. Ce ar putea justifica, dincolo de rațiuni pur administrative, alăturarea respectivelor texte într-un singur spectacol? Mai întâi, faptul că regia este semnată de doi actori, Carol Erdős și, respectiv, Bessenyei István, care își serbează astfel un număr de ani puși în slujba teatrului sătmărean; în plus, nici unul dintre ei nu vrea să epateze, nu se lansează în prestidigitații regizorale, preferând să se exprime prin actori. Apoi, faptul că doi dintre cei trei interpreți evoluează în ambele părți ale spectacolului, dorind astfel să demonstreze că pot aborda deopotrivă comedia și drama. Iar dacă Sorin Oros se descurcă onorabil, Ortansa Codreanu izbuteste chiar mai mult. În **Cafeaua domnului ministru** actrița joacă rolul unei patroane de *night-*

club venită în audiență la un ministru căruia îi cunoaște antecedentele, spre a-i cere diminuarea impozitelor, ce riscă să-i facă afacerea nerentabilă. Actrița realizează un rol savuros, pe care are inteligența de a nu-l lăsa să cadă în vulgaritate. În **Vorbește-mi ca ploaia...** Ortansa Codreanu își presară jocul cu semitonuri, arpegii, schițe de gest ce ne-o arată drept o actriță sensibilă, care știe să patineze cu farmec pe pojghița lucioasă și instabilă a sentimentelor. În rolul șefei de cabinet din primul *volet* al spectacolului, Paula Chirilă își face conștiincioasă datoria. La rândul său, scenograful Alexandru Radu dă dovadă de inventivitate concepând un spațiu de joc ce se transformă rapid, servind ambele părți ale montării. Așa încât ceea ce părea la început o curiozitate se arată o propunere în vecinătatea posibilului, care, fără să rupă gura târgului, nu-l poate lăsa indiferent.

Mircea Morariu

Sorin Oros și Ortansa Codreanu în **Vorbește-mi ca ploaia...**